

Jurgova žena nudi. Pač škoda bilo bi, ko bi bila tega čaka zadela malega Jurga Martineka, črtnega kot njegov oče, kateri se je rodil ravno dan in uró camine padlega morilca. Nadeljo med sv. opravilom ur pred smrtjo bil je za Lukusevo niso tikom št. Jungerti, mahnil jo, ker je ondi v krémi hrup čul, v šolo, ondi kuhinjo odpiral, po zaklenjenih vratih dvakrat močno s pestjo lopil; žena, sama doma, to slišati, bila je že po sobah okoli na pobegu. Morilec pa je na južnej strani cerkve zginil na Padež in Planino, kjer svoj življenju primerno smrt najde. Mislite si zdaj, kako razdraženo da je ljudstvo slišati, da naj bi bil še kaznovan on, ki je svet in sebe in svojo ženo, dete pod maternim srcem, tropo drugih rešil te strahovite pošasti. Kako neumen in zloben tedaj je, ki gre tako prazno besedo delati!

**Od Savinje.** (Dva lepa telegrama.) Vrli „Savinjski Sokol“ dobil je kot odgovor sledeča dva telegrama: „Slavnemu predsedničtvu „Savinjskoga Sokola“ gospodu Lipoldu starosti v Mozirji. Velečeni gospodine! Primate ovšem najtopliju moju hvala na prijateljskoj onoj četitci, koju mi prigodom posvečenja nove stolne cerkve moje u Djakovo priposlali izvoljeste. Bog dragi ohranio i Vas i plemeniti bratinski narod Vaš! S odličnim štovanjem Strossmaier m/p. U Djakovu, dne 8. listopada 1882.“ Dalje: „Slavni odbor „Sokola Savinjskega“ v Mozirji! Iz srca se Vam zahvaljujem za Vašo naklonjenost ter prosim: Slavni odbor blagovoli vsem udom vzlasti tistim, ki so me osobno počastili, moje srčno hvalo najaviti. Bog Ti daj predragi Sokol dika Savinjske doline z velikim vspohom delati na narodnem polji. Vam iz srca udani Anton Žuža, kanonik. Laški trg, dne 25. oktobra 1882.

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Cesar mudijo se sedaj v Budimpešti, pridejo 15. nov. na Dunaj se pa zoper odpeljajo nazaj, ter ostanejo baje do božiča tam. V Budimpešti zborujočim delegatom našim in ogerskim predložil se je proračun za l. 1883 vseh stroškov, katerih bode 117 milijonov. Od teh gre za vojaštvo blizu 112 milijonov. Med našimi delegati ali poslanci državnega zbora je tudi Slovenec in duhovnik č. g. Karol Klun iz Ljubljane. Znamenito je še to, da so tokrat nemški liberalci prvokrat v manjšini, konservativci so kot predsednika izvolili poljskega domoljuba dr. Smolko. Nemški liberalci so toraj veljavnost zgubili iv državnem zboru in še v delegacijah. — Za Bosno in Hercegovino bo stroškov 7,039.000 fl. Ker pa imate deželi dohodkov 7,217.000 fl., nam ne bode treba doplačevati. — V Pragi so na tožno klop po-

sadili 50 socialistov. — Na Dunaji je državni pravdnik tožil nekega Holubeka ker je zoper Jude govoril, porotniki pa so ga nekrivega proglasili. To kaže, da tudi Dunajčanom predsedu Jud. — Kranjski nemčurji v Ljubljani so tako poparjeni, da še nimajo kandidata za državni zbor. Slovenci zmagajo gotovo in izvolijo ljubljanskega župana g. Grasellija. Novo mesto ima sedaj tudi slovenskega župana. G. Kmetič je postal župan. — V Spletu spodrinoli so Hrvati Italijane, dr. Rendič je postal župan, dr. Bulat podžupan. Italijani so tako jezni, da je nek paglavec kamen pognal v Bulata; ta ga pa prime in sodnji izroči. — Lahonski tiskar Morterra v Trstu je tiskal veleizdajskih oklicev. Zatožen mora sedaj pred porotnike v Gradec, ker porotnikom v Trstu ni nič zaupati. — Hrvatski sabor je izrekel zahvalo škofu Strossmajerju, da je pozidal stolno cerkvo v Dijakovaru; zagrebskega nadškofa pa je poslanec Barčič kot magjarskega po sili vrinjenega duhovnika hudo napal. Dobil je za ta napad od predsednika ukor.

**Vnanje države.** Ruski car se da s carico vred kronati drugo leto meseca maja. Svetinje spomenice uže kujejo. Čudno je to, da ruska vlada na vso moč utrjuje mesta blizu nemške in avstrijske meje: Varšavo, Sjeradež, Ivanogorod, Georgijevsk, Brešt, Grodno, Kovno, dalje Dubno, Luček, Zasiav, Kamenec, Bender in Kijev. — Pri volitvah za pruski deželni zbor prodrli so katoličani s 100 kandidati; nemški liberalci so pa zgubili več kakor 20 poslancev. Bismark je ukazal vse tiste prostore ob Baltiškem morji, kder bi sovražne ladije blizu mogle, z baterijami in železnimi stolpi utrditi. Nemci se namreč bojijo, da se nebi Francozi zvezali z Rusi in prusko Nemčijo zgrabili od dveh stranij. — Na Francoskem hudo vre. Z republiko, kder samo bogati liberalci in freimaurerji vse strahujejo in si žepe polnijo, večina ni več prav zadovoljna. Delavci so večidel brezverni socialisti in žugajo bogatinom, fabrikantom mojstrem itd. hiše požgati, cerkve podreti; v Parizi in drugih krajih so uže vojaki morali policajem pomagati, da se ni začelo požiganje in klanje. Katoličani pa in sploh verni ljudje so premalo urejeni in pogrešajo dobrih novin. Freimaurerski ministri pa le še dalje razsajajo zoper kat. Cerkvo; sedaj so ukazali, iz vseh državnih šol križe in svete podobe pometati. Sploh na Francoskem se nekaj novega pripravlja. — Tuneški vladar Mohamed je umrl in njegov sin je prevzel vladu pod francoskim uplivom. — V Egiptu vrši se sodnijska preiskava zoper Arabi-pašo. V osrednjo Afriko je 10000 mož na poti, da vjamejo „krivega preroka“ in rešijo katoliške misijonarje, ki so v Hartum pribežali. Krivi prerok še do Hartuma ni prodril. — Anamska država v Aziji je s Francoz

v nekšnej zvezi; ti imajo ondi mnogo vojakov in trdnjav; to pa sosedom Kitajcem ni po volji. In sedaj je novica došla, da jih je 9000 v Anamsko prihrulo Francozov izganjat. To pa utegne zakriviti pravo vojsko med Francozi in Kitajci. — Španjski otok Manila bil je po strašni nesreči zadet; silna burja je morskih volavov toliko čez obrežje navalila, da je veliko hiš pokončanih, več kakor 13.000 ljudij brez strehe.

## Za poduk in kratek čas.

### Boka Kotorska.

(Konec.)

Mesto Kotor (Cattaro — lat. Ascrivium) je že stalo, predno so si ga l. 116 pred Kr. osvojili Rimljani. Po razpadu zapadno-rimskega cesarstva je prišlo mesto v roke byzantiškim cesarjem; pozneje Turkom, Srbom, l. 1368 Ogrom in leta 1420 Benečanom.

Leta 1797 so se Kotorci podvrgli cesarju Francu II. in od tega časa so podložniki Avstrijski. Mesto šteje do 240 prebivalcev; ima gimnazijo, mornarsko in 2 ljudski šoli. Sedež je katoliškega in grškega škofa. Za morskim obrežjem pred vratni „porta marina“ sega prijetno sprehajališče od Dobrote do Mule.

Za težavno in žalostno vožnjo iz Gruža v Kotor bila sva s prijateljem odškodovana s prijetno in veselo iz Kotora v Gruž, ki sva jo pričela v petek 7. februarja v solčnem izhajanji. Še le pri modro-jasnem obnebju nama je bilo mogoče, občudovati posamezne oddelke zanimljive boke Kotorske.

Vedno se menjajočih divnih prizorov primerno in verno opisavati, ni tako lahko. Te kraje treba z lastnimi očmi gledati, kdor želi o njih si nekoliko jasnih pojmov pridobiti. Poslovivšim se od Kotora (so nam ostala na desnici sela Dobrota (s kat. cerkvico in belimi hišicami), Kamenari, Miloviči, Tripkoviči, Maroviči, Orahoviči, na levici, pa Mula, Glavati, Perčan (Perzagno) s cerkvama Marije Device in sv. Miklavža.

Vse te vasi obdaja strmo pečevje; v podnožji pa rastejo oljke. Pri Dražinem vrtu ter Gornjem in Doljnem Stolivu začne se krčiti prvi zaliv in se po kacic 5 minutah vožnje zopet odpre in razširi pri Perasti (majhnem mestu z čednimi poslopji in tremi cerkvicami), v novi zaliv — golfo di Risano.

Tu najdeš dva preprijazna otočiča, katerih vsak nosi na svoji višini lično cerkvico, posvečeno sveti Device.

Mornarji zovejo cerkvici kratko: La Madonna. Za otokoma ob desnem zadene oko na mestice Risan (Risano) in ni se je tega romantiškega kraja da sita napaslo, in parobrod se

že suče na levo v novo sotesko verige — le Catene. Boka postaja tu in tam tako tesna, da prebivalci ednega obrežja slišijo petelinovo petje z drugega. Svignili smo mimo Leptane in Gornje Lastuve, mimo Andriča in Zeladičev, in kakor bi mignil, prijadrali smo zopet v nov širji zaliv, kterege obal je na okrog opasana z oljkami in nizkimi hišicami v Doljni Lastni, Tivadi in v Krtolih.

Ko smo brneli čez ta srednji del boke Kotorske, posijalo je izza visokih Črnogorskih snežnikov na morje rumeno juterno solnce, da so se zlatili valovi in bližnji vrtiči, polni maslinja. Da vsaj površno vidiš lepo okolico, moraš skrbno oči metati na razne strani; kajti predno se zavež, stisne se znovič zaliv in skrči obrežje, da visé sive skale nad vodo, kakor bi se hotele v tem hipu zrušiti in v morji zakopati urno ladjico.

Pri mestu Kumboru smo priveslali v poslednjo zarezo luke kotorske, ki šteje zopet več manjih zarez, katerih konce krasijo vasi in mestica, izmed kojih je največi Novigrad ali Castelnuovo, pozidan na samih strmih in golih skalah.

Ne daleč od tod je Sutorina, do novejšega časa ozka turska meja, ki je zasegala le toliko zemlje, da je mogla Hercegovina do morja dihati. Pri selu Rozi (s cerkvico iz z razrušenim gradičem) smo jo zavili mahoma na levo in v trenutku smo dosegli vhod ali konec toli čudovite boke Kotorske. „Malta“ se je zibala močno in valjala, ko smo hiteli mimo trdnjave Mamule na otočiči Rondoni pa mimo Punta d'Ostro, ktera skalnata obal nosi novo trdnjavico, ki naj bi branila sovražniku vhod v luko; zraven stoji na prav visoki skali velikanski svetilnik „lanterna“, ki kaže v noči ladjam pot v Kotorske zalive.

Ko smo pribučali na prosto morje, ponujal nam se je preveličasten pogled tje doli po obrežji Primorskem, kder stoji naj južnejše mesto Avstrijsko — Buđuva, in na velikane črnogorske in hrube albanske. In to skalovito obrežje, ktero so gledali Grki, obiskovali svet premagajoči Rimci, divji Turci in blaga pohlepni Benečani, kako se krepko ustavlja divjim valovom, ki se neprenehoma v nja peneče zaganjajo! Urno ko tica frčela je Malta mimo Vitaljine, Popoviča, starega Dubrovnika, Lokruma in novega Dubrovnika v luko Gravoško, kder sem se poslovil od spremljevalca g. Vidoviča, da se takoj dalje odpeljem na Malti proti Spljetu in Zadru.

**Smešnica 44.** Dva ubožna dijaka spala sta v svojej podstrešnej sobici. Okolo polnoči začne se neki tat plaziti skozi okno. Eden dijakov se vsled ropota vzbudi, in ko tatu zagleda, vzbudi natihoma tudi svojega spečega tovariša, ter mu zašepeče na uho: „Kaj neki